

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 13C/140/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214206010
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr Dagmar Aradská
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2014:4214206010.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno samosudkyňou JUDr. Dagmar Aradskou v právnej veci žalobcu: BECK FINANC, s.r.o., so sídlom Rožňavská 1, Bratislava, IČO: 35 830 522, v konaní zastúpený: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA DVORECKÝ & BOHUNICKÝ s.r.o., so sídlom Lermontovova 18, Bratislava proti žalovanej: Z. P., rod. F., nar. XX.X.XXXX, bytom M., T. XX/XX, o zaplatenie 185,42 eur s príslušenstvom

rozhodol:

Súd návrh na zaplatenie sumy 185,42 eur s 0,05% zmluvnou pokutou zo sumy 185,42 eur za každý deň omeškania od 14.3.2011 do zaplatenia a s 9% úrokom z omeškania ročne zo sumy 42,42 eur od 14.3.2011 do zaplatenia **z a m i e t a .**

Žalovanej sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným súdu dňa 27.3.2014 sa žalobca domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 185,42 eur spolu s 9% úrokom z omeškania ročne zo sumy 42,42 eur od 14.3.2011 až do zaplatenia a so zmluvnou pokutou vo výške 0,05 % za každý deň omeškania zo sumy 185,42 eur € od 14.3.2011 do zaplatenia ako aj náhradu trov konania.

Žalobca prípisom doručeným súdu 25.7.2014 súdu oznámil že žalovaná so žalobcom dňa 13.7.2009 uzavrela nájomnú zmluvu s následnou kúpou prenajatej veci č. 29010475, v ktorej sa žalovaná zaviazala uhradiť žalobcovi cenu prenajatého tovaru vo výške 749,- eur a finančné navýšenie vo výške 242,40 eur, pričom neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je Formulár o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa uvedeného Formulára je spotrebiteľský úver účelový a poskytnutý len na nákup tovaru, ktorý je predmetom nájomnej zmluvy. Výška spotrebiteľského úveru je obmedzená do maximálnej výšky celkovej ceny tovaru, ktorý je predmetom nájomnej zmluvy. Spotrebiteľský úver mal byť splatený 20 mesačnými splátkami po 42,42 eur vždy k 13. dňu v mesiaci, počnúc 13.7.2009. Žalovaná neuhradila poslednú splátku vo výške 42,42 eur, ktorá bola splatná 13.3.2011 a neuhradila ani mimoriadnu splátku vo výške 143,- eur, ktorej dátum splatnosti nie je v zmluve upravený, avšak s poukazom na časť II bod 8 nájomnej zmluvy z dôvodu omeškania žalovanej so splácaním sa stali zvyšné splátky splatnými 15.6.2011.

Súd v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v neprítomnosti riadne predvolaného právneho zástupcu žalobcu a vykonal vo veci dokazovanie výsluchom žalovanej ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah súdneho spisu.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom do 30.11.2009 Tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 1 ods. 2 písm. b/ zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom do 30.11.2009 Zákon sa nevzťahuje na zmluvy o nájme, ktoré nezabezpečujú prevod vlastníckeho práva na nájomcu.

Žalovaná vo svojej výpovedi uviedla, že síce zakúpila tovar, avšak v súvislosti s tým nežiadala žalobcu o úver. So žalobcom sa dohodli, že kúpnu cenu zaplatí v splátkach, ktoré aj realizovala cez účet v banke. Žiaden formulár o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere neobdržala. Ani jedna z dvoch zmlúv, ktoré dňa 13.7.2009 uzavrela so žalobcom, neobsahuje formulár o zmluvných podmienkach. Podpis na zadnej strane formuláru, ktorý jej bol doručený súdom, pod časťou IV., ako spotrebiteľa zjavne nie je jej podpisom. Žalovaná okrem spomínaných zmlúv z 13.7.2009 založila do spisu aj doklady o svojich úhradách, ako aj o zriadení trvalého príkazu. Uviedla, že v banke jej bolo povedané, že všetky úhrady boli riadne realizované. V septembri 2009 jej žalobca poslal ďalší tovar, ktorý mu v originálnom balení vrátila späť. Žalovaná uviedla, že si myslí, že žalobcovi nič nedlhuje, dokonca podľa jej evidencie žalobcovi preplatila o 162,35 eur viac ako mala. Taktiež uviedla, že pri uzatváraní zmluvy z 13.7.2009 sa žiadna zmluvná pokuta nespomínala, ona ani nevie čo to je.

Žalobca (pod skorším obchodným menom Beck Reisen, s.r.o.) uzavrel dňa 13.7.2009 so žalovanou nájomnú zmluvu s následnou kúpou prenajatej veci - číslo zmluvy 29010475. Predmetom zmluvy bola „sada nádobí“, „i. plotna“, „nože“, „DVD“ a „vozík“, to všetko v úhrnnej kúpnej cene 749,00 eur. Pri podpise zmluvy bol prevzatý všetok uvedený tovar. Prvá mimoriadna splátka nájomného bola podľa zmluvy dohodnutá vo výške 143,00 eur. Zostávajúca „čiastka“ k úhrade bola vo výške 606,00 eur s finančným navýšením 242,40 eur. Cena celkom bola dohodnutá vo výške 991,40 eur a zostávajúca cena nájomného vo výške 848,40 eur mala byť hradená v 20 mesačných splátkach po 42,42 eur. Podľa zmluvy bolo RPMN vo výške 49,79 %. Z časti II bod 8. osobitných zmluvných ustanovení pre kúpnu zmluvu vyplýva, že v prípade, ak sa nájomca dostane s platením nájomného alebo jeho časti podľa splátkového kalendára do omeškania, má prenajímateľ právo na zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania až do zaplatenia.

Podľa Formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere, celková výška spotrebiteľského úveru predstavuje sumu 991,40 eur, ktorý je splatný 20 mesačnými splátkami po 42,42 eur vždy k 13. dňu v mesiaci, počínajúc 13.7.2009 a konečná splatnosť úveru je 16.3.2011. Celkové náklady spotrebiteľa predstavujú sumu 242,40 eur, pri fixnej ročnej úrokovej sadzbe 24%, s RPMN vo výške 49,79% a priemernej hodnote nákladov vo výške 35,69%.

V konaní mal súd predloženými listinnými dôkazmi preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo k vzniku zmluvného vzťahu na základe spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 až 4 OZ v znení účinnom do 28.2.2010. Táto spotrebiteľská zmluva mala charakter zmiešanej zmluvy, ktorá je upravená jednak ustanoveniami o kúpnej zmluve s výhradou vlastníctva (§ 601 OZ) a do prevodu vlastníckeho práva sa vzťahy účastníkov konania riadili ustanoveniami o nájomnej zmluve, pričom s poukazom na § 1 ods. 2 písm. b/ zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom do 30.11.2009 sa na právny vzťah účastníkov vzťahujú aj ustanovenia zákona o spotrebiteľskom úvere č. 258/2001 Z.z., keďže v zmluve je uvedená aj RPMN, ktorá sa uvádza len pri spotrebiteľských úveroch.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (doplneného zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 1.5.2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.“

Na základe predmetnej zmluvy odovzdal žalobca žalovanej hnutelnej veci špecifikovanej v zmluve z 13.7.2009, ktorých kúpna cena dosiahla výšku 749,- eur s tým, že žalovaná sa za uvedený tovar zaviazala zaplatiť nájomné vo výške 991,40 eur, ktorého výška je totožná s celkovou výškou spotrebiteľského úveru podľa Formulára, pri celkových nákladoch spotrebiteľa vo výške 242,40 eur. Spotrebiteľský úver mal byť podľa uvedeného Formuláru splatný 20 mesačnými splátkami po 42,42 eur (20 x 42,42 = 848,40 €), pričom prvá splátka bola splatná 13.7.2009 a konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 16.3.2011. Po uhradení poslednej splátky malo na žalovanú prejsť vlastnícke právo k prevzatému tovaru. Podľa prehľadu realizovaných úhrad, žalovaná v období od 25.8.2009 do 24.2.2011 uhradila žalobcovi úhrnom 19 splátok po 42,42 eur.

Z predloženej zmluvy nevyplýva, že by žalovaná požiadala o poskytnutie úveru v akejkoľvek výške. Žalovaná výslovne poprela, že by žalobcu požiadala o poskytnutie úveru. Z predloženého Formuláru, ktorý nie je súčasťou rovnopisu zmluvy č. 29010475 z 13.7.2009 odovzdaného žalovanej, nevyplýva, súčasťou akej zmluvy o spotrebiteľskom úvere by tento mal byť. Je síce pravdou, že podľa § 3 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom od 1.8.2008 Pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere musí byť spotrebiteľ písomne oboznámený so zmluvnými podmienkami podľa § 4 prostredníctvom ustanoveného vzoru formulára, avšak v danom prípade žalobca okrem existencie Formuláru nepreukázal uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Navyše, v uvedenom formulári nie je uvedená celková výška úveru reálne (991,40 eur), najmä, keď tento úver mal byť splatný 20 mesačnými splátkami po 42,42 eur, s ročnou úrokovou sadzbou 24%. Teda spotrebiteľ by mal úver v celkovej výške 991,40 eur uhradiť žalobcovi mesačnými splátkami v úhrnnej výške 848,40 eur (20 x 42,42), z ktorých celkové náklady spotrebiteľa predstavujú sumu 242,40 eur. V takom prípade by však výška úveru predstavovala len sumu 606,- eur (848,40 - 242,40). Za predpokladu, že ba mal byť poskytnutý úver vo výške 749,- eur, splatenie ktorého predpokladalo celkové náklady spotrebiteľa vo výške 242,40 eur, potom by sa malo uhradiť veriteľovi celkom 991,40 eur, avšak v danom prípade mal byť úver splatný splátkami v celkovej výške 848,40 eur. Žalobca v návrhu netvrdil, že so žalovanou uzavrel zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ by to tvrdil a existenciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere súladnú s predloženým formulárom by súdu predložil, súd by musel konštatovať, že pre absenciu podstatnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 2 písm. e/ zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom od 1.8.2008), by bol spotrebiteľský úver s poukazom na § 4 ods. 3 citovaného zákona bezúročný a bez poplatkov. Podľa tvrdení žalobcu, žalovaná mu úhrnom uhradila 19 platieb po 42,42 eur, teda uhradila mu celkom sumu 805,98 eur, pričom v prípade, že by nebola uvedená zmluva bezúročná a bez poplatkov, mala mu uhradiť sumu 848,40 eur. Preto, pokiaľ by sa žalobca domáhal v danej právnej veci od žalovanej úhrady dlžných splátok úveru, jeho návrh by bol nedôvodný.

Súd v mene žalovanej vzniesol, s poukazom na § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 1.5.2014, námietku premlčania celého nároku žalobcu. Pokiaľ bolo nájomné splatné 1. mimoriadnou splátkou vo výške 143,- eur a ďalšími 20 mesačnými splátkami po 42,42 eur splatnými od 13.8.2009 do 13.3.2011, z jazykového a logického výkladu označenia 1. mimoriadnej splátky vyplýva, že táto mala byť splatná pred zostávajúcimi 20 splátkami nájomného, teda ešte pred 13.8.2009, ako to vyplýva aj z predloženej zmluvy v časti označenej nájomná zmluva. Ostatná 20. splátka bola splatná 13.3.2011, čo znamená, že trojročná premlčacia doba pre úhradu poslednej splátky nájomného podľa § 101 OZ plynula od 14.3.2011 a skončila 14.3.2014. Návrh bol súdu doručený až 27.3.2014, t.j. po uplynutí premlčacej doby. Pokiaľ sa žalobca domáha úhrady dlžného nájomného do celkovej výšky 991,40 eur, z ktorého žalovaná uhradila sumu vo výške 805,98 eur, súd konštatuje, že nárok žalobcu v časti zaplatenia dlžného nájomného v úhrnnej výške 185,42 eur je premlčaný. Že aj žalobca považoval za dátum konečnej splatnosti nájomného deň 13.3.2011 vyplýva aj z navrhnutého petitu, ktorým sa od nasledujúceho dňa, teda od 14.3.2011 domáha úroku z omeškania a zmluvnej pokuty. Konajúci súd zastáva názor, že povinnosť platiť úroky z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 OZ za omeškание s plnením peňažného dlhu, nevzniká samostatne, za každý deň trvania omeškania, ale je príslušenstvom hlavného záväzku, a preto pre povinnosť platiť úroky z omeškania sú rozhodujúce okolnosti, ktoré nastali v dobe, kedy došlo k omeškaniu so splnením hlavného záväzku. Povinnosť platiť úroky z omeškania vzniká jednorázovo v deň, v ktorý sa dlžník ocitol v omeškanií so splnením hlavného záväzku a týmto dňom začína plynúť premlčacia doba na uplatnenie úroku z omeškania ako celku. Návrh žalobcu bol súdu doručený dňa 27.3.2014, teda po uplynutí premlčacej doby na plnenie záväzku s príslušenstvom v podobe úroku z omeškania, ktorá uplynula dňom 14.3.2014.

Žalobca si uplatnil aj nárok na zmluvnú pokutu vo výške 0,05% zo sumy 185,42 eur za každý deň omeškania od 14.3.2011 do zaplatenia. I pri nedostatku výslovnej právnej

úpravy v Občianskom a Obchodnom zákonníku možno z akcesorickej povahy zmluvnej pokuty vyvodit', že jej osud je spätý s hlavným záväzkom, a to nielen pri zániku hlavného záväzku, kedy zaniká aj záväzok zo zmluvnej pokuty, ale aj pri premlčaní hlavného záväzku. Súd zastáva názor zaujatý už v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 222/2005 z 27.3.2008, že premlčaním práva na splnenie hlavného peňažného záväzku dochádza zároveň k premlčaniu práva na zmluvnú pokutu dohodnutú za omeškanie so splnením hlavného záväzku vo forme určeného percenta za určitý časový úsek (t.j. narastajúcim spôsobom za pokračujúce omeškanie), a to za dobu omeškania nasledujúcu po premlčaní hlavného záväzku. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnu vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou premlčania. Je to uplynutie času určeného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho môže povinný subjekt čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Ak sa dlžník môže brániť proti žalobe o splnenie hlavného záväzku námietkou premlčania, tým viac sa môže brániť námietkou premlčania aj proti súdnemu uplatneniu práva na zmluvnú pokutu za čas od uplynutia premlčacej doby na splnenie hlavného záväzku, ak zmluvná pokuta bola dohodnutá za omeškanie a to percentom za určitý časový úsek (napr. za každý deň omeškania). Iný výklad by mal za následok, že napriek premlčaniu práva na splnenie hlavného záväzku, prostredníctvom zmluvnej pokuty dohodnutej za omeškanie a určenej percentom za každý deň omeškania by bol dlžník po časovo neobmedzenú dobu donucovaný na splnenie hlavného záväzku, čím by boli negované právne dôsledky vyplývajúce z inštitútu premlčania a zároveň by nebol rešpektovaný jeden zo základných princípov súkromného práva a to princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (bdelým patrí právo).

Navyše, z činnosti súdu je známe, že obsahovo rovnaká zmluvná podmienka o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť zmluvnú pokutu v obdobnej spotrebiteľskej zmluve žalobcu už bola predmetom súdnej kontroly a súd ju (právoplatne) považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 OZ (napr. rozsudok Okresného súdu Bardejov č. k. 4C/174/2011-21 zo dňa 30. 11. 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 23. 05. 2012 sp. zn. 3Co/26/2012 , rozsudok Okresného súdu Bardejov zo 06. 12. 2011 č. k. 4C/162/2011-28 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 15. 03. 2012 č. k. 16Co/32/2012-46), ktoré rozsudky sú prístupné aj verejnosti na stránkach Ministerstva spravodlivosti SR www.justice.gov.sk <<http://www.justice.gov.sk>>.

S poukazom na § 53a ods. 1 OZ a citované právoplatné rozsudky je žalobca povinný zdržať sa používania takejto podmienky v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, a tak súd návrh žalobcu zamietol aj v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty s poukazom na skôr judikovanú neprijateľnú zmluvnú podmienku, z ktorej v dôsledku jej absolútnej neplatnosti (§ 53 ods. 5 OZ) nemožno nič priznať.

Súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a v konaní úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, keď si ich náhradu podľa § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu - Okresný súd Komárno, Pohraničná 6, 945 01 Komárno - na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho odvolateľ

domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.